

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: Revd-4089/2024-4

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
R J E Š E N J E

Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca mr. sc. Dražena Jakovine predsjednika vijeća, Đura Sesse člana vijeća i suca izvjestitelja, Goranke Barać-Ručević, Mirjane Magud i mr. sc. Igora Periše, članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja ARIS 2000 d.o.o. Zagreb, Frateršćica 60, OIB 06571045637, kojega zastupa punomoćnik Katja Jajaš odvjetnica u Odvjetničkom društvu Jajaš&Vukelić iz Rijeke, protiv tuženika IMPULS-LEASING d.o.o., Zagreb, Velimira Škorpika 24/1, OIB 65918029671, kojeg zastupa punomoćnik Zlatko Knezović, odvjetnik u Odvjetničkom društvu Knezović & Partneri j.t.d., Zagreb, uz sudjelovanje umješača na strani tužitelja Hrvoja Šimića, iz Zagreba, Šenoina ulica 3, OIB 45735250142, kojega zastupa punomoćnik Katja Jajaš odvjetnica u Odvjetničkom društvu Jajaš&Vukelić iz Rijeke, radi utvrđenja ništetnosti, povlačenja zadužnice s naplate i isplate, odlučujući o prijedlogu za dopuštenje revizije tužitelja i umješača na strani tužitelja, protiv presude Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, poslovni broj PŽ-325/2024-4 od 12. lipnja 2024. kojom je djelomično potvrđena i djelomično preinačena presuda Trgovačkog suda u Zagrebu, poslovni broj P-1029/2023 od 14. studenoga 2023., u sjednici održanoj 12. studenoga 2024.,

r i j e š i o j e:

I. Prijedlog, tužitelja i umješača na strani tužitelja, za dopuštenje revizije odbija se u dijelu koji se odnosi na postavljena pravna pitanja.

II. Prijedlog, tužitelja i umješača na strani tužitelja, za dopuštenje revizije odbacuje se u dijelu koji se odnosi na povredu temeljnog ljudskog prava zajamčenog Ustavom Republike Hrvatske i Konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

III. Odbija se prijedlog tuženika za naknadom troškova sastava odgovora na prijedlog za dopuštenje revizije.

Obrazloženje

1. Tužitelj i umještač na strani tužitelja su podnijeli prijedlog za dopuštenje revizije, protiv presude Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, poslovni broj PŽ-325/2024-4 od 12. lipnja 2024. kojom je djelomično potvrđena i djelomično preinačena presuda Trgovačkog suda u Zagrebu, poslovni broj P-1029/2023 od 14. studenoga 2023. zbog pravnih pitanja koja glase:

„1/ Je li činidba određena ili određiva u ugovorima (o operativnom leasingu) kojima je ugovorena promjenjivost naknade, a nije bio određen (jedan ili više) promjenjivi parametar odnosno i/ili nije bila određena struktura naknade te način usklađivanja s ugovorenim promjenjivim parametrom - trenutak kada se vrši usklađivanje, vrijednost promjenjivog parametra koja se uzima prilikom usklađivanja niti referentna razdoblja na koja će se usklađivanje odnositi, tko određuje taj promjenjivi parametar, te postoje li objektivni i/ili provjerljivi kriteriji na temelju kojih se određuje taj parametar?

2/ je li ugovor o (operativnom) leasingu napisan na razumljiv i pregledan način kada sadrži nišetne odredbe odnosno je li nišetan ugovor o leasingu koji nije napisan na razumljiv i pregledan način.

3/ Postoji li ovlaštenje suda svojom odlukom (presudom) - intervenirati u ugovorni odnos — na način da izmijeni pravu volju stranka, bitni uvjet, odlučujuću i dopuštenu pobudu kod sklapanja ugovora koja nije suprotna prisilnim propisima ili moralu društva - da bi ga održao utvrđujući pojedine odredbe nišetnim što tužitelj nije tražio umjesto cijelog oglasio nišetnim?

4/ Na kome je teret dokazivanja da bitni uvjet, odlučujuća i dopuštena pobuda kod sklapanja nije bila ni uvjet ugovora ni odlučujuća pobuda zbog koje je ugovor sklopljen – na suugovaratelju koji je sastavljao (adhezijski) ugovor koji uključuje opće uvjete i tražio unaprijed prihvaćanje takvog ugovora – koji je pred sudom priznao da ugovor koji ima takav sadržaj je uobičajeni način njegovog poslovanja ili drugom suugovaratelju koji je pristao na unaprijed sastavljen ugovor i opće uvjete ?

5/ Smatra li se bitnim sastojkom ugovora po volji stranaka i onaj sastojak (koji inače po prirodi pravnog posla to nije) od kojega makar i jedna ugovorna stranka čini zavisnim sklapanje samog ugovora.

6/ Jesu li (osim suda) stranke i/ili umještač ovlašteni predlagatelji pokretanja oglednog postupka pred Vrhovnim sudom Republike Hrvatske odnosno postoji li ovlaštenje prvostupanjskog suda - da prijedlog stranke (umještača) za pokretanje oglednog postupka pred Vrhovnim sudom Republike Hrvatske - odbaci ili odbije ili uopće o tome ne odluči ili uopće ne dostavi Vrhovnom sudu Republike Hrvatske na odlučivanje?“.

2. Uz pitanja koja postavljaju u prijedlogu za dopuštenje revizije, podnositelji prijedloga se pozivaju i na odredbu čl. 385.a st. 2. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08,

57/11, 148/11, 25/13, 28/18, 89/14, 70/19, 80/22, 114/22 i 155/23 - dalje: ZPP) koja daje mogućnost dopuštenja revizije u slučajevima povrede temeljnih ljudskih prava zajamčenih Ustavom Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 56/90, 135/97, 8/98 - Službeni pročišćeni tekst, 113/00, 124/00 - Službeni pročišćeni tekst, 28/01, 41/08 - Službeni pročišćeni tekst, 76/10, 85/10 - Službeni pročišćeni tekst, 5/14 i 69/17 - dalje: Ustav RH) i Konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda („Narodne novine - Međunarodni ugovori“, broj 18/97, 6/99, 14/02, 13/03, 9/05, 1/06, 2/10 i 13/17 - dalje: Konvencija).

3. U odgovoru na prijedlog za dopuštenje revizije, tuženik osporava navode prijedloga i predlaže da se prijedlog odbaci, a podredno odbije. Tuženik potražuje troškove sastava odgovora na prijedlog za dopuštenje revizije.

4. Predmet spora je zahtjev za utvrđenjem ništetnosti Ugovora o operativnom leasingu broj 0064 od 23. travnja 2008., nalog tuženiku da povuče sa izravna naplate zadužnicu i vrati ju tužitelju i zahtjev za isplatom iznosa od 13.228,42 EUR sa pripadajućim kamatama.

5. Nižestupanjski sudovi utvrđuju da su tužitelj kao korisnik leasinga i tuženik kao davatelj leasinga zaključili su 22. travnja 2008. Ugovor o operativnom leasingu broj 00664 za određeno teretno vozilo, s trajanjem ugovora od 60 mjeseci. Ugovorom su utvrđeni: nabavna vrijednost objekta leasinga u iznosu od 61.631,90 CHF, jamčevina od 5.051,80 CHF, ostatak vrijednosti objekta od 12.326,39 CHF, troškovi zaključenja ugovora od 308,16 CHF i iznos mjesečnog obroka leasinga od 984,03 CHF. Ugovoreni iznos ukupne naknade za leasing - uz napomenu da je promjenjiv, sukladno točki 7.2. i 21.1. Uvjeta za zaključenje ugovora o leasingu s ugovorenom visinom ostatka vrijednosti (dalje: Opći uvjeti) ugovoren je u iznosu od 59.349,96 CHF. Ugovor je raskinut tuženikovom izjavom od 3. lipnja 2011., jer tužitelj nije podmirio više uzastopnih dospjelih rata leasinga nakon što mu je tuženik ostavio primjereni rok za ispunjenje; u trenutku raskida ugovora dospjele su sve tražbine.

5.1. Zaključuju nižestupanjski sudovi da predmetni ugovor sadrži sve zakonom propisane obvezatne sastojke, a da je odredba kojom su stranke ugovorile promjenjivost visine jamčevine, naknade za leasing (mjesečnih obroka leasinga) i drugih plaćanja iz ugovora u dijelu u točkama 7.2. i 21.1 Općih uvjeta, neodređena i neodrediva (čl. 270. i čl. 272. ZOO-a) i iz tog razloga i u tom dijelu ništetna. Stoga sudovi, utvrđuju ništetnost tih odredbi, pri čemu zaključuju da ništetnost tih odredbi ne povlači za sobom ništetnost cijelog ugovora (jer bez navedenih odredbi može opstati budući nisu bile ni uvjet ugovora niti odlučujuća pobuda zbog koji je ugovor sklopljen u smislu odredbe čl. 324. st. 1. ZOO-a). Navode sudovi i da je sama činjenica opstanka ugovora unatoč spornim odredbama vidljiva već iz činjenice što za vrijeme trajanja ugovora te odredbe nisu našle stvarnu primjenu na konkretan poslovni odnos, jer ugovorom utvrđena visina naknade nikad nije izmijenjena i mjesečni obroci su obračunati u iznosima koji su navedeni u ugovoru, bez naknadnih promjena.

5.2. Nižestupanjski sudovi odbijaju dio tužbenog zahtjeva za isplatom, uz obrazloženje da tuženik na osnovi ništetnih odredaba nije primio novčane iznose koje tužitelj u ovoj

parnici potražuje, jer do promjene ugovorenih naknada unatoč takvoj mogućnosti, nije došlo.

5.3. Konačno, sudovi odbijaju i dio zahtjeva za povlačenje zadužnice s izravne naplate i njen povrat tužitelju uz obrazloženje da je tužitelj je kao dužnik izdao zadužnicu 21. travnja 2008. i ovjerio potpis odgovorne osobe dužnika (umješača) kod javnog bilježnika (OV-5326/08 od 23. travnja 2008.) te dao suglasnost i neopozivo izjavio da se radi naplate tuženikove tražbine u iznosu od 45.466,15 CHF u kunskoj protuvrijednosti zajedno s ugovornom kamatom, zakonskom zateznom kamatom i ugovornim troškovima, koja je utemeljena na Ugovoru o leasingu, danom kad vjerovnik dostavi zadužnicu zaplijene svi njegovi računi i tuženiku izravno isplati taj iznos sve do potpunog namirenja. Tužitelj je kao dužnik dao suglasnost da vjerovnik pisanim nalogom sam odredi vrijeme dospijeća i dospjeli novčani iznos za koji će se provesti ovrha te da ta isprava ima učinak pravomoćnog rješenja o ovrsi kojim se zapljenjuje tražbina po svim dužnikovim računima i prenosi na vjerovnika radi naplate. Nije sporno da je tuženik zadužnicu podnio na naplatu kod Raiffeisenbank Austria d.d. 16. prosinca 2009. radi naplate tražbine od 202.000,00 kn, potom 20. prosinca 2011. aktivirao zadužnicu kod FINA-e na iznos od 204.094,43 kn koja je u Očevidniku neizvršenih osnova za plaćanje evidentirana 16. prosinca 2009. na iznos glavnice od 56.950,68 kn, a potom 23. prosinca 2011. na iznos od 204.094,43 kn. Nesporno je i da je tuženik izjavom od 3. lipnja 2011. raskinuo ugovor, jer tužitelj nije podmirio više uzastopnih dospjelih rata niti je to učinio u ostavljenom primjerenom roku za ispunjenje obveza, čime dospijevaju na naplatu sve tražbine iz Ugovora.

6. Postupajući sukladno odredbama čl. 385.a i čl. 387. ZPP-a, ovaj revizijski sud je zaključio da postavljena pravna pitanja nisu važna za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni.

6.1. U odnosu na prvo postavljeno pitanje, navodi se da iz obrazloženja pobijane odluke proizlazi, da sudovi utvrđuju ništetnost odredbi čl. 7.2. i 21.1. Općih uvjeta koji su sastavni dio predmetnog Ugovora o operativnom leasingu broj 00664 od 22. travnja 2008. i to upravo s obrazloženjem da je riječ o neodređenoj i neodredivoj činidbi. Stoga, odgovor na tako postavljeno pitanje (kojim se problematizira odredivost činidbe) nije od utjecaja na odluku u ovome predmetu (odlučno bi bilo jeli radi tih ništetnih odredbi došlo do ništetnosti cijeloga Ugovora o leasingu, a što tužitelj ne problematizira tim pitanjem).

6.2. U odnosu na drugo postavljeno pitanje, navodi se da razumljivost i preglednost ugovora o operativnom leasingu nije bila predmet utvrđivanja pred nižestupanjskim sudovima.

6.3. U odnosu na treće postavljeno pitanje navodi se da podnositelji prijedloga u prijedlogu za dopuštenje revizije ne navodi nikakve razloge važnosti za tako postavljeno pitanje.

6.4. Odgovor na četvrto postavljeno pitanje, koji se odnosi na primjenu pravila o teretu dokazivanja, ovisi o okolnostima svakog konkretnog slučaja.

6.5. U odnosu na daljnje postavljeno pitanje navodi se da iz obrazloženja pobijane odluke proizlazi da sporne odredbe ugovora nisu bile niti uvjet ugovora niti odlučujuća pobuda zbog kojih je taj ugovor sklopljen. Stoga se i tim pitanjem polazi od drugačijih utvrđenja od onih u postupku pred nižestupanjskim sudovima.

6.6. Konačno u odnosu na šesto postavljeno pitanje, navodi se da odgovor na isto proizlazi iz zakonske odredbe i to odredbe čl. 502.k ZPP-a.

7. Slijedom navedenoga, u odnosu na postavljena pitanja nisu ispunjene zakonske pretpostavke za intervenciju revizijskog suda u smislu odredbe čl. 385.a st. 1. ZPP-a, pa je ovaj sud na temelju odredbe čl. 389.b st. 1. i 2. ZPP-a, riješio kao u točki I. izreke ovoga rješenja.

8. S obzirom na sve izneseno, podnositelji prijedloga nisu učinili vjerojatnim da bi postojale osobito teške povrede odredaba parničnog postupka zbog kojih bi im bila povrijeđena prava zajamčena Ustavom RH i Konvencijom.

9. Slijedom navedenoga, prijedlog za dopuštenje revizije valjalo je u dijelu u kojem je on koncipiran u smislu odredbe čl. 385.a st. 2. ZPP-a, odbaciti na temelju odredbe čl. 389.a st. 4. ZPP-a i odlučiti kao u izreci pod točkom II. izreke ovoga rješenja.

10. Tuženiku nije priznat trošak sastava odgovora na prijedlog za dopuštenje revizije, jer navedena radnja nije bila potrebna za vođenje postupka (čl. 155. ZPP-a).

Zagreb, 12. studenoga 2024.

Predsjednik vijeća:
mr. sc. Dražen Jakovina

Broj zapisa: **9-3086f-a8c3a**

Kontrolni broj: **043bf-e3605-7fff**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan sljedećim certifikatom:

CN=Dražen Jakovina, O=VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE, C=HR

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://usluge.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti-dokumenta/>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Vrhovni sud Republike Hrvatske** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.